

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

| twitter.com/turkiskonf

| www.turkis.org.tr

28 Ocak 2020

OCAK 2020 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ GIDA FİYATLARI EL YAKIYOR: AYLIK ARTIŞ YÜZDE 2,62 ORANINDA...
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 2.219 TL, YOKSULLUK SINIRI 7.229 TL
- ✓ BİR ÇALIŞANIN AYLIK YAŞAM MALİYETİ TUTARI 2.698 TL OLARAK HESAPLANDI.
- ✓ MUTFAK ENFLASYONUNDA YILLIK ARTIŞ ORANI YÜZDE 15,93

Çalışanların geçim şartları, özellikle gıdadaki fiyat artışının devam etmesi ve bazı temel hizmetlerde "resmi" tüketici fiyatlarının çok üzerinde yapılan fiyat düzenlemeleri nedeniyle, her geçen gün ağırlaşmaktadır. Mevsim şartlarının elverişsiz olması ve yetersiz kalan üretim özellikle yaş meyve-sebze fiyatlarını olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuzluk çalışanların mutfak harcamasına artış olarak yansımaktadır.

TÜRK-İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) çalışanların geçim şartlarını otuz üç yıldan bu yana aralıksız olarak her ay düzenli olarak yaptığı "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırmasıyla ortaya koymaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasının 2020 Ocak ayı sonucuna göre:

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 2.219,45 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 7.229,49 TL,
- Evli olmayan- çocuksuz bir çalışanın '**yaşama maliyeti**' ise aylık 2.697,82 TL olarak hesaplandı.

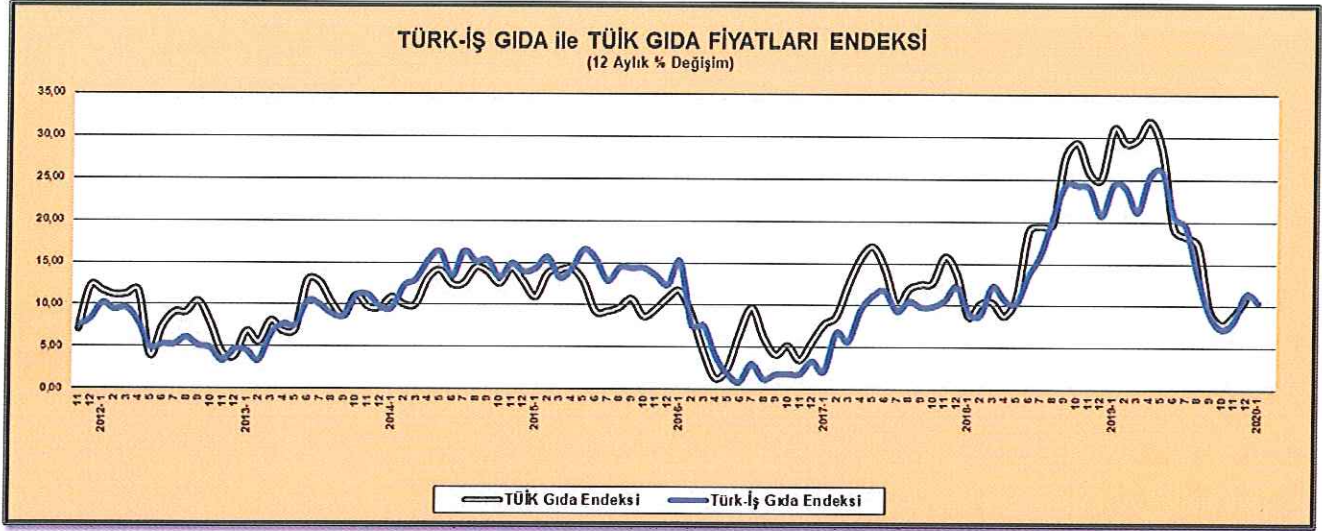
Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Aralık 2018	Ocak 2019	Aralık 2019	Ocak 2020
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	536,09	551,69	596,19	609,71
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	446,96	463,69	495,64	509,09
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	578,05	594,97	643,28	659,10
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	380,06	398,31	427,59	441,55
Açlık Sınırı	1.941,16	2.008,66	2.162,70	2.219,45
Yoksulluk Sınırı	6.322,99	6.542,88	7.044,62	7.229,49

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

Dört kişilik bir ailenin aylık harcama tutarı son bir yılda 687 TL artış göstermiştir. Ücret gelirleri yıllık olarak bu tutarda artmayan çalışanların satın alma gücü yaşanan enflasyon karşısında aşınmıştır. Sadece mutfak masrafı için yapılması gereken harcama tutarı son bir yılda 211 TL artmıştır.

TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan gıda endeksi ile TÜİK tarafından hesaplanan tüketici fiyatları endeksinin altında yer alan gıda fiyatları endeksindeki on iki aylık değişim incelendiğinde, birbirine paralel bir gelişim gösterdiği dikkat çekmektedir. 2018-2019 döneminde yüzde 25-35 bandında seyreden fiyat artışları son aylarda gerilemiş ve 2020 yılının ilk ayında yüzde 10 bandına yerleşmiştir.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim Ocak 2020'de şu şekilde olmuştur.

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 2,62 oranında arttı.
- Yılın **ilk ayı itibariyle** fiyatlardaki artış yüzde 2,62 oranında oldu.
- Gıda enflasyonunda **son on iki ay itibariyle artış oranı** yüzde 10,49 oldu.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 15,93 olarak hesaplandı.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Ocak 2017	Ocak 2018	Ocak 2019	Ocak 2020
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	3,28	0,46	3,48	2,62
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,28	0,46	3,48	2,62
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	2,21	9,22	24,34	10,49
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	3,10	9,71	17,60	15,93

Bu arada geçen yıl bu aylarda, özellikle marketlerde, ülke genelinde yürütülen "enflasyonla mücadele" kapsamında indirimli fiyat uygulandığı ve buna bağlı olarak enflasyon sepetinde ağırlıklı olarak yer alan temel gıda maddelerinin fiyatlarındaki bir gerileme sağlandığı da hatırlanmalıdır.

2020 Ocak ayı itibariyle TÜRK-İŞ hesaplamasına temel alınan gıda ürünlerinin fiyatlarında gözlenen değişim şu şekilde olmuştur:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; yılsonu fiyat ayarlamaları sonrası yılın ilk ayında önemli bir fiyat değişikliği görülmedi.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; dana kıyma ve kuşbaşı etin fiyatı arttı, tavuk fiyatı ise değişmedi. Sakatat ürünlerinden dana ciğer ve yürek fiyatı arttı, diğerleri aynı kaldı. Balık fiyatındaki artış bu ay da devam etti. En fazla tüketilen hamsi ve istavrit kilogram fiyatı 30 TL'ye kadar yükseldi. Hesaplama -her zaman olduğu gibi- fiyatı nispeten ucuz ve yaygın satılan balıklar esas alındı. Yumurtanın fiyatı geçen ay geriledikten sonra -aradaki farkı da kapatarak- bu ay yükseldi. Bakliyat ürünlerinden (kuru fasulye, kırmızı-yeşil mercimek, nohut, barbunya vb.) nohut hariç tümünün fiyatı arttı. Sadece bu gruptaki ürünlerde tespit edilen fiyat artışlarının aylık mutfak masrafına getirdiği ek yük yaklaşık 45 TL oldu.
- Meyve-sebze ortalama fiyatı bu ay ortalamada yüzde 7,51 oranında arttı. Ailenin gıda harcaması içinde ağırlıklı yeri olan yaş sebze-meyve ortalama kilogram fiyatı bu ay 5,87 TL (geçen ay 5,46 TL) olarak hesaplandı. Sebze ortalama kilogram fiyatı geçen ay 5,75 TL iken bu ay 6,19 TL'ye yükseldi. Meyve ortalama kilogram fiyatı ise yüzde 6,65 oranında artarak 5,13 TL (geçtiğimiz ay 4,81 TL) oldu. Hesaplama bu ay yine 18 sebze ve 8 meyve olmak üzere toplamda 26 ürün dikkate alındı. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazarda yaygın bulunan mevsim ürünleri esas alındı. Araştırmada ürünlerin tek tek ağırlığı yerine harcama sepetindeki meyve-sebze tüketiminin toplam miktarından hareket edildi.
- Ekmek, pirinç, un, makarna, bulgur, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay önemli bir fiyat değişikliği tespit edilmedi. Ekmek fiyatı önce yüzde 20 artırıldı ve sonrası bu artış geriye alındı. Eğer ekmekteki fiyat artışı geçerli olsaydı aile bütçesine gelecek ek yük aylık 47 TL olarak hesaplanmıştı.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı, margarin, zeytinyağı ve ayçiçeği yağı fiyatı bu ay değişmedi. Siyah ve yeşil zeytin fiyatı ortalamada -az da olsa- yine arttı. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb.) ürünlerinin fiyatı değişmedi. Çay ve ıhlamur fiyatı ile baharat (kimyon, nane, karabiber vb.) fiyatları aynı kaldı. Şeker, tuz, bal, reçel, pekmez ve salça fiyatı da bu ay yine değişmeyen ürünler arasında yer aldı.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplama temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan **"öncü gösterge"** niteliğini de taşımaktadır.